

Die Beginnen im europäischen Vergleich

- Der europäische Kontext, ein Mehrwert für die noch existierenden Beginenhöfe
- Kollektive europäische christliche Vergangenheit

Kuierboek – Flanierbuch

Multidisziplinär: Gesellschaft, Kirche und die Position der Frau in **Europa**. Religiöse Bewegung

Religiosae IN der Gesellschaft Kein Lebenszeitgelübde

Kein zentral geführter Orden

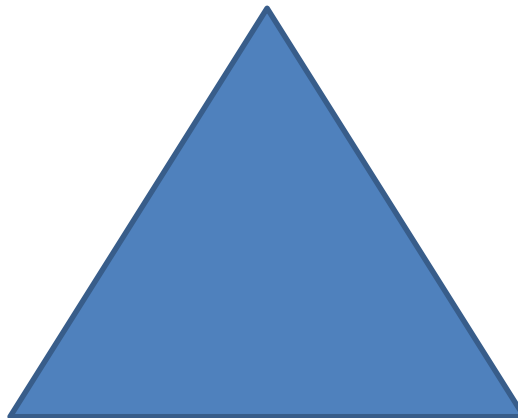

INHOUD

Voorwoord	iv
Deel II De geschiedenis van het Europees beginselverdrag	17
Hoofdstuk 1: In de begintijd	18
1.1 Inleiding	18
1.2 Vroegere in het verleden	20
1.3 Nieuw verdragsmodelen voor het toekomstige begin	22
Hoofdstuk 2: De eerste begijnen	26
Hoofdstuk 3: Gemeenschappen in heiden en consumer	38
3.1 Een aanvullende voor	38
3.2 Concentratie van consument tot het	41
3.3 De impact van de markt op het	42
3.4 Het effect van het consumenten op de markt	43
Wandeling in het Biederbegintje van Leven	49
Hoofdstuk 4: Het Coöperatie van Water (1311 – 1317)	54
4.1 De geschiedenis van de Coöperatie (1311 – 1317)	54
4.2 De geschiedenis van het Coöperatie en de ontwikkeling van de Coöperatie	56
4.3 De geschiedenis van het Coöperatie	56
4.4 De geschiedenis van de Coöperatie en de ontwikkeling van de Coöperatie	56
4.5 De geschiedenis van de Coöperatie en de ontwikkeling van de Coöperatie	56
4.6 De geschiedenis van de Coöperatie en de ontwikkeling van de Coöperatie	56
Hoofdstuk 5: Samenwerking en samenwerking (het beginselverdrag 1374 en de Franse Revolutie)	66
5.1 De geschiedenis van de samenwerking en de ontwikkeling van de samenwerking	66
5.2 De geschiedenis van de samenwerking en de ontwikkeling van de samenwerking	66
5.3 De geschiedenis van de samenwerking en de ontwikkeling van de samenwerking	66
5.4 De geschiedenis van de samenwerking en de ontwikkeling van de samenwerking	66
De geschiedenis van de samenwerking	121
Hoofdstuk 6: De 18 ^{de} eeuw: het ontstaan	124
6.1 De geschiedenis van de 18 ^{de} eeuw	124
6.2 De geschiedenis van de 18 ^{de} eeuw	124
6.3 De geschiedenis van de 18 ^{de} eeuw	124

1. Im Anfang...

- Frau
- Gesellschaft
- Religion

Dus heuet die scrifture algader

Donecroes vstaet in wale
ludet eenhorē in dietsch tale

Plinus spriet ende solijn

Cume mach vreeselik dier sijn

Sin luud elken man vnaert

Ehescepen es het als een pt

Fünf Erklärungsmuster

- Überschussthese
- Religiositätsthese
- Revolutionsthese
- Askese- und Caritasthese
- Netzwerkthese

Aktuelle Quellen
Mehrsprachigkeit

Askese- und Caritasthese

Krankenpflege

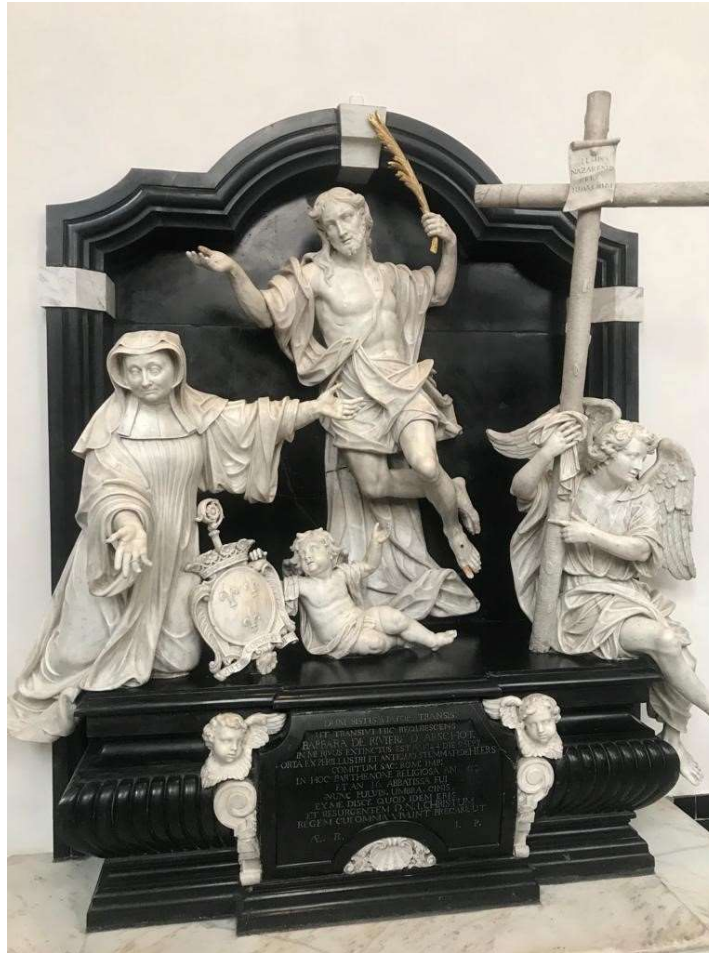
Ver Nete

Netzwerkthese

In me rivus extinctus est

Bruid – Braut Christi

Johanna Adriana Panken - 1874

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

Internationale Tagung zu Beinen DVdB
e.V., Essen

2. Die ersten Beginen

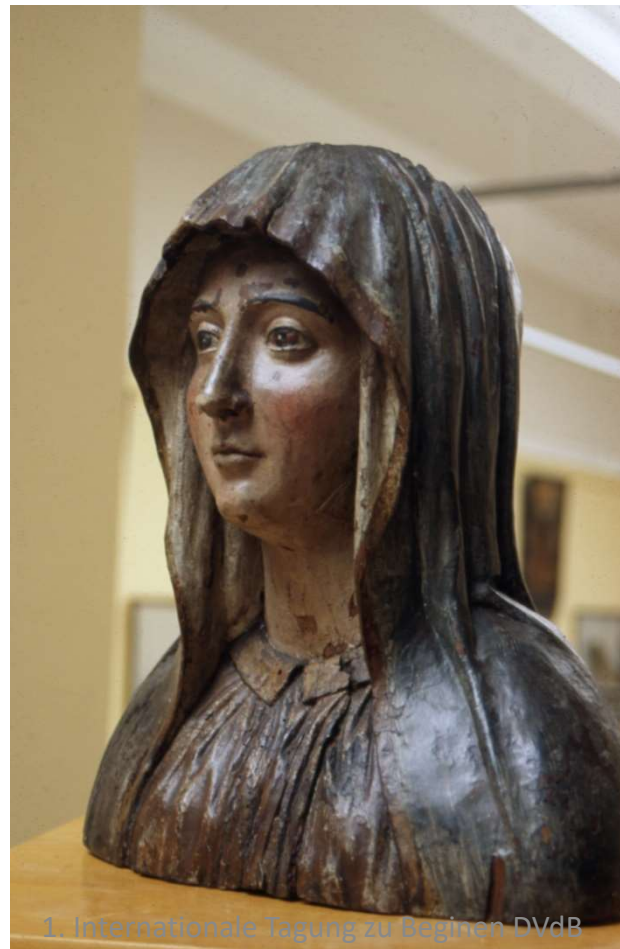
mulieres religiosae

Augenzeuge: Jacob van Vitry

Maria van Oignies

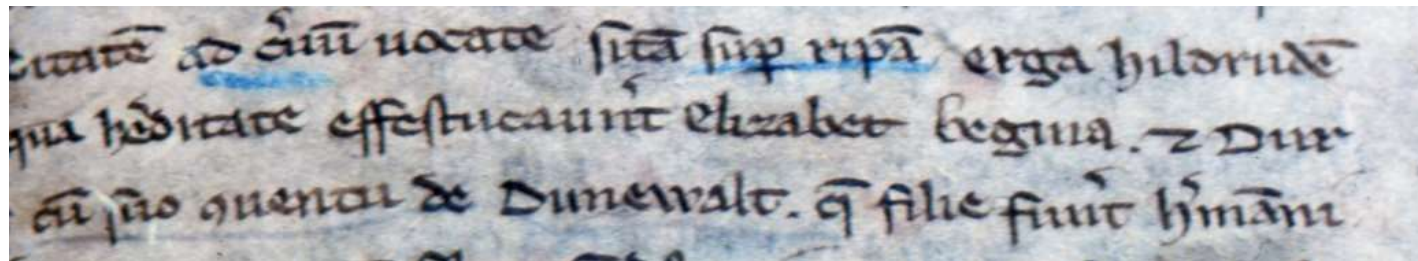
17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Bezeichnungen

- Bizocca (Italien)
- Papelarde (Frankreich)
- Coquennunne (Nord-Deutschland)
- Humiliata (Lombardei)
- Beata (Spanien)

Älteste Erwähnung von “beginna” 1223

Stadtarchiv Köln

Archiv

Definition

Beginnen waren religiöse Frauen unterschiedlichster sozialer Herkunft, die keiner Klausur unterlagen, kein Lebenszeitgelübde ablegten und keine Ordensregel befolgten, sich aber einem Keuschheitsgelübde unterwarfen. Caritas und Gebet ermöglichten ihnen nicht nur ein an der Religion orientiertes, erfülltes und sinnvolles Leben, sondern auch die notwendigen minimalen Existenzmittel.

Beginnen sind Laien

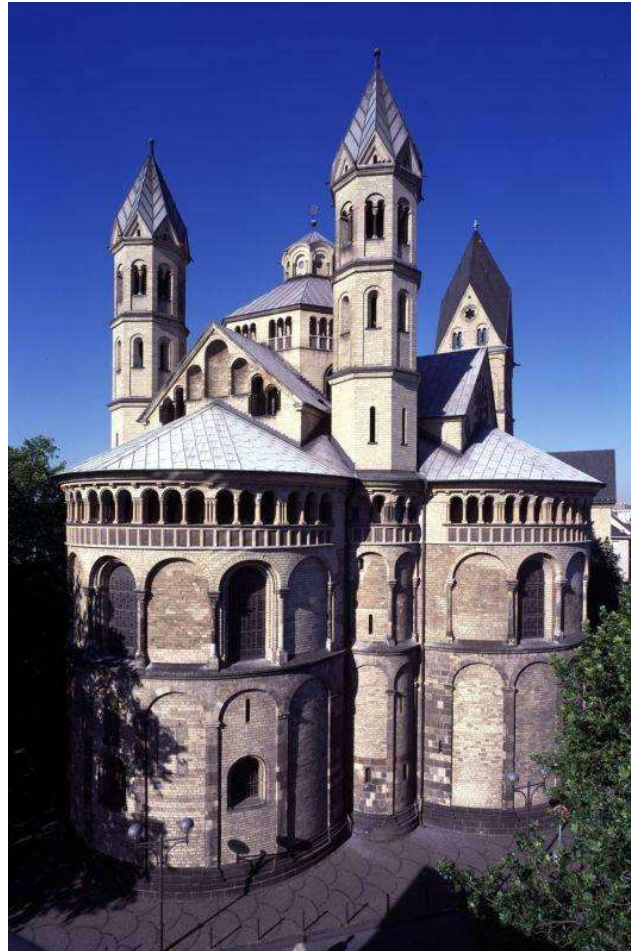
Caesarius von Heisterbach (1180-1240)

Diese Frauen... leben im Laiengewand mit anderen Laien zusammen; den Klosterinsassen sind sie an Mildtätigkeit überlegen.

Unterstützung und Widerstand

- ... um 1237 hatte Papst Gregor IX. Mitteilung bekommen, dass “die... (Kölner) Beginen von einigen verderbten Priestern und Laien der Stadt... zu unsauberen, ihrem Keuschheitsideal widerstrebenden Handlungen... verführt worden seien.”

Propst Heinrich von Sankt Aposteln

Rutebeuf

Les béguines

Ihr Gelübde, ihre Profess halten nicht ein Leben lang.

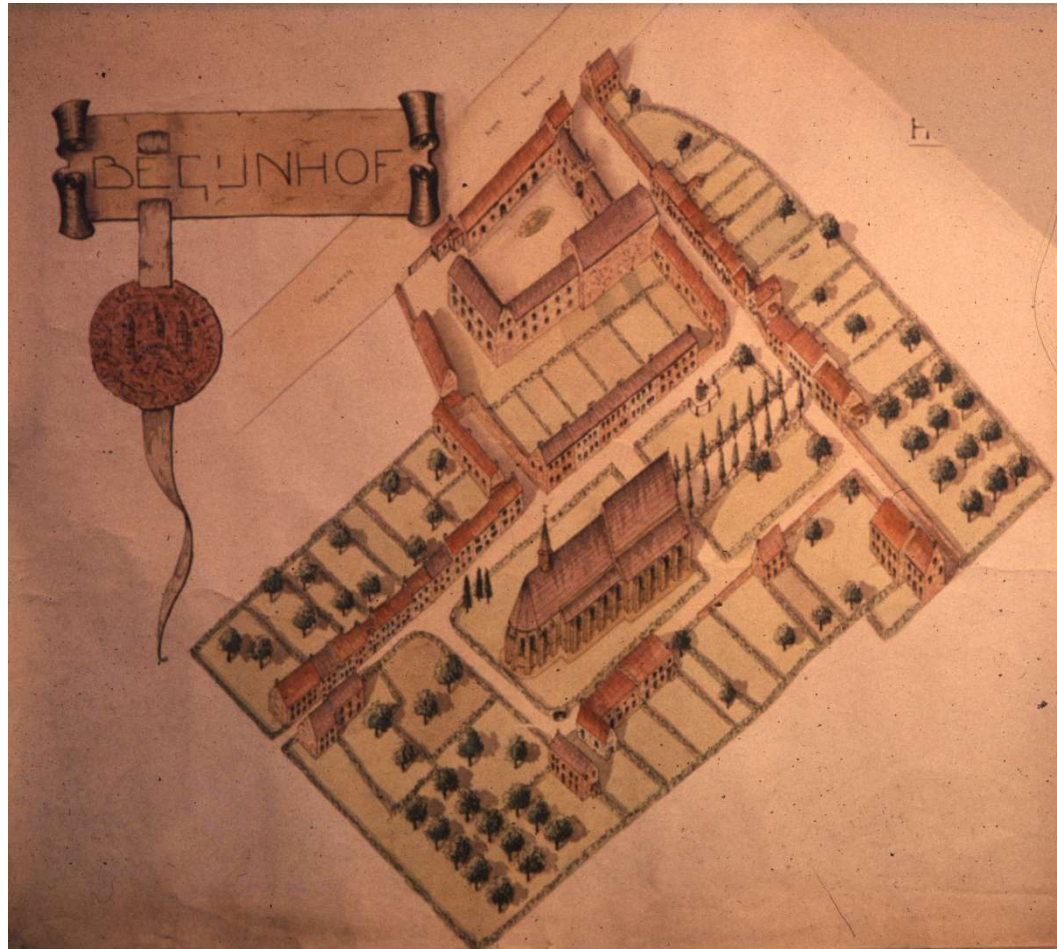
Dieses Jahr weint sie, im nächsten betet sie.

Und übernächstes Jahr nimmt sie sich einen Mann.

Mal ist sie Martha, mal ist sie Maria.

OPPORTUNISMUS

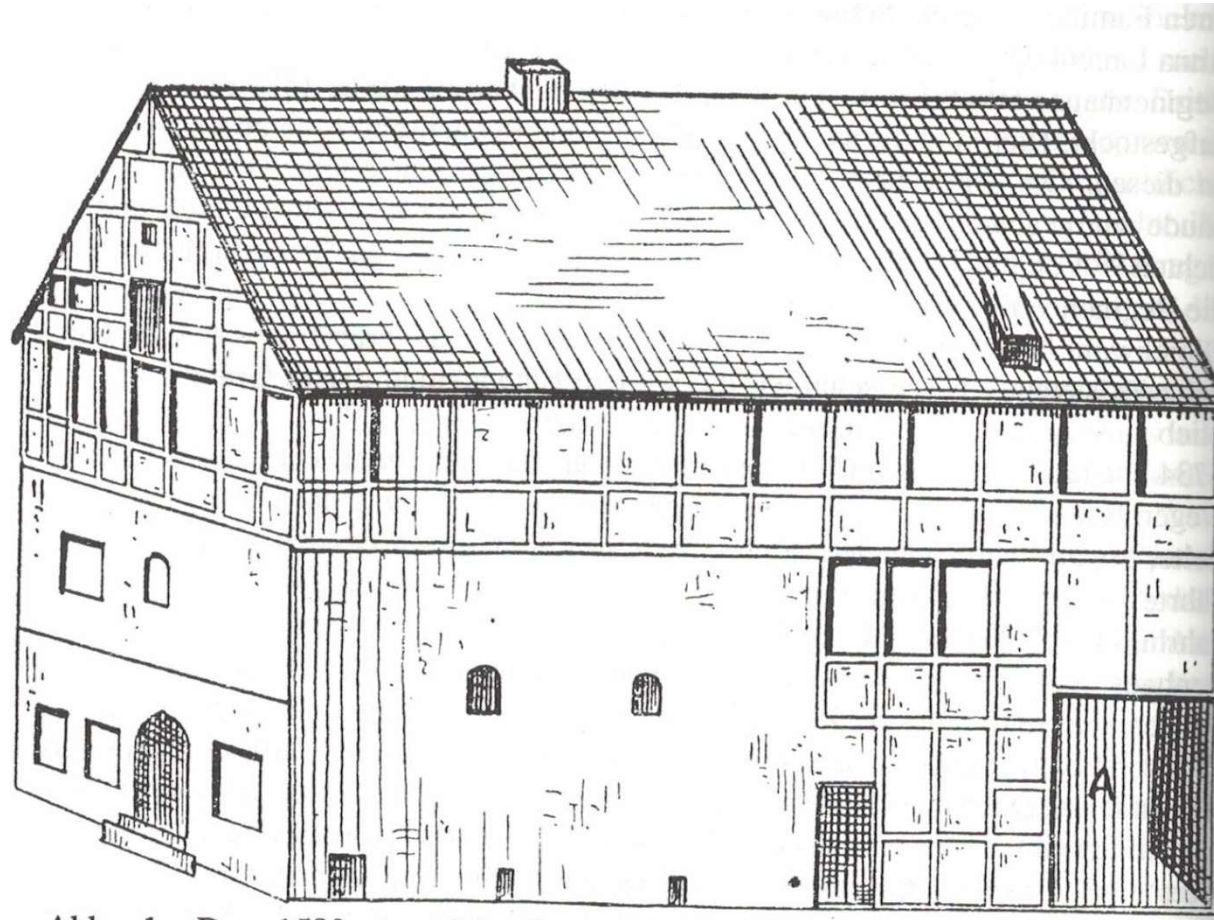
3. Konzentrationen

Vom Konvent zum Hof

Hannover – Pferdestraße

Begijnhof – Cities of ladies

Die Passion der Braut

Geografische Verteilung

Kartographische Darstellung der Beginenniederlassungen

Rundgang im Großen Beginenhof in Löwen

Die Heilig-Geist-Tafel

Paul Victor Maes

Zuster Julia

Zuster Virginie

Zuster Colette

Kellertür

Schwester Julia beim Bügeln

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Post mortem

Zuster Virginie voor de Leuvense stoof

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

4. Konzil von Vienne (1311)

5. Bewährungsproben

- Devotio Moderna (Gerard Groote 1374)
- Drittorden (Tertiaren, Tertiarrinnen)
- Reformation und Gegenrefomation
- Französische Revolution (und niederländische Periode)

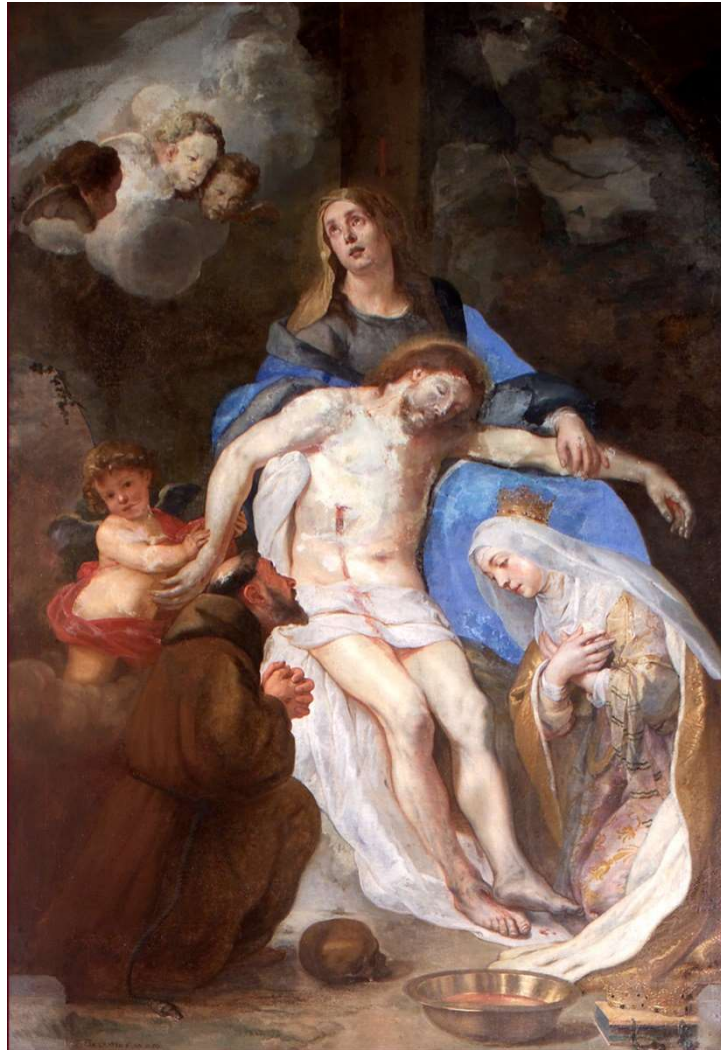
Devotio Moderna

Esschius (1538-1578)

Drittorden

Reformation und Gegenreformation

Französische Revolution

Ausklang – das 19. Jahrhundert

Pachecogebäude

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Valenciennes

Sint-Amandsberg

Josepha Goethals

Alice Maenhout

Marcella Pattyn

INHOUD

Voorwoord	iv
Deel II De geschiedenis van het Europees beginnevenot	17
Hoofdstuk 1: In de beginn.	18
1.1 Inleidin.	18
1.2 Vroegere in het verloop	20
1.3 Nij verkrijpingsmodelen voor het beoosten beginn.	22
Hoofdstuk 2: De eerste beginnen	26
Hoofdstuk 3: Gemeenschappen in heven en conserven	38
3.1 Een aanvullende not	38
3.2 Concentratie van conserven tot hof	41
3.3 De ingekorte dattende van het hof	42
3.4 Het verzuide hof van het beoosten en in de datt.	43
Wandeling in het Beoosten beginn. van Leven	49
Hoofdstuk 4: Het Coedie van Wenen (1311) – 1312)	54
4.1 De dattende van de dattende dattende van het Beoosten	54
4.2 De dattende van het Beoosten	54
4.3 De dattende van het Beoosten	54
4.4 Implementatie van de dattende dattende van het Beoosten	54
4.5 Implementatie van de dattende dattende van het Beoosten	54
Hoofdstuk 5: Sprekkingen en kooitmeringen (het beoosten beoosten 1374 en de Franse Beoosten)	66
5.1 De dattende dattende van het Beoosten	66
5.2 De dattende dattende van het Beoosten	66
5.3 De dattende dattende van het Beoosten	66
5.4 De dattende dattende van het Beoosten	66
De beoosten beoosten van het Beoosten	121
Hoofdstuk 6: De 18 ^{de} eeuw: het beoosten beoosten	124
6.1 De dattende dattende van het Beoosten	124
6.2 De dattende dattende van het Beoosten	124
6.3 De dattende dattende van het Beoosten	124

Deel 2: Thematische benaderingen van de Europese begijnenbeweging	135
Hoofdstuk 7: Beschouwingen over de begijnenbeweging per land of streek	136
7.1. België	138
7.1.1. Vlaanderen: UNESCO en heilige Begga	138
7.1.2. Wallonië: zoektocht met onvermoede resultaten	145
7.2. Nederland: katholieke begijnen in een calvinistische omgeving	150
7.3. Duitsland: regionale verschillen en wisselende appreciaties	161
7.4. Frankrijk: koningshuis versus menselijke	185
7.5. Het Bodensee en Zwitserland: atypische begijnen?	204
7.6. Oostenrijk en de begijnenmystiek	214
7.7. Het overige Europa: een overzicht	222
Hoofdstuk 8: Omdat niets menselijks hun vreemd was.	
Wat men van begijnen niet zou verwachten	224
8.1. Kleding	225
8.2. Knusse huiselijkheid	229
8.3. Het verlaten van het hof of convent	235
8.4. Nabuurschap	241
8.5. De geneugten des levens	245
8.6. Zwangerschappen in religieuze vrouwengemeenschappen	247
Spreekwoorden, zegswijzen, citaten en dies meer	252
Hoofdstuk 9: Hoogtepunten in het leven van een begin: professe en dood	254
9.1. Het noviciaat of de proefperiode	257
9.2. De professe (het steedsel)	259
9.3. De dood van de anderen	262
9.4. De eigen dood – Begijnen in de dodendans	263
9.5. De kunst van het sterven	266
Hoofdstuk 10: Een nieuw begin	272
10.1. De Overkoepelende Vereniging van Duitse begijnen	273
10.2. Enkele voorbeelden: de Begijnhoven van Berlijn, Bochum-Kornhärpen, Ermen, Essen en Yaulen	276
10.3. Wonen en werken in de Vlaamse begijnhoven	283
Bronnen	288
Internetbronnen	293
Index	294

7.1.1. Flandern

UNESCO

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Heilige Begga

7.1.2. Wallonie

7.2. Niederlande

Beginen im calvinistischen Umfeld

Haarlem

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

7.3. Deutschland

Einkünfte der Beginen

- Eigenvermögen (Immobilien, Renten...)
- Schenkungen
- Arbeit
 - Profan
 - Intellektuell
 - Geistlich

Gilt für Europa

Vlaanderen

Rheinisches (?) Konvent

Gebete als verhandelbare Güter

Körper

Gesellschaft – physisches Überleben

Seele

Kirche - Seelenheil

Totenpflege

7.5. Königreich und Republik

Paris

Agnes de Orchio († 1283)

7.5. Bodensee und Schweiz: Ein andersgeartetes Beginentum?

- Arme Schwestern
- Seelschwestern
- Waldschwestern
- Feldnonnen
- ...

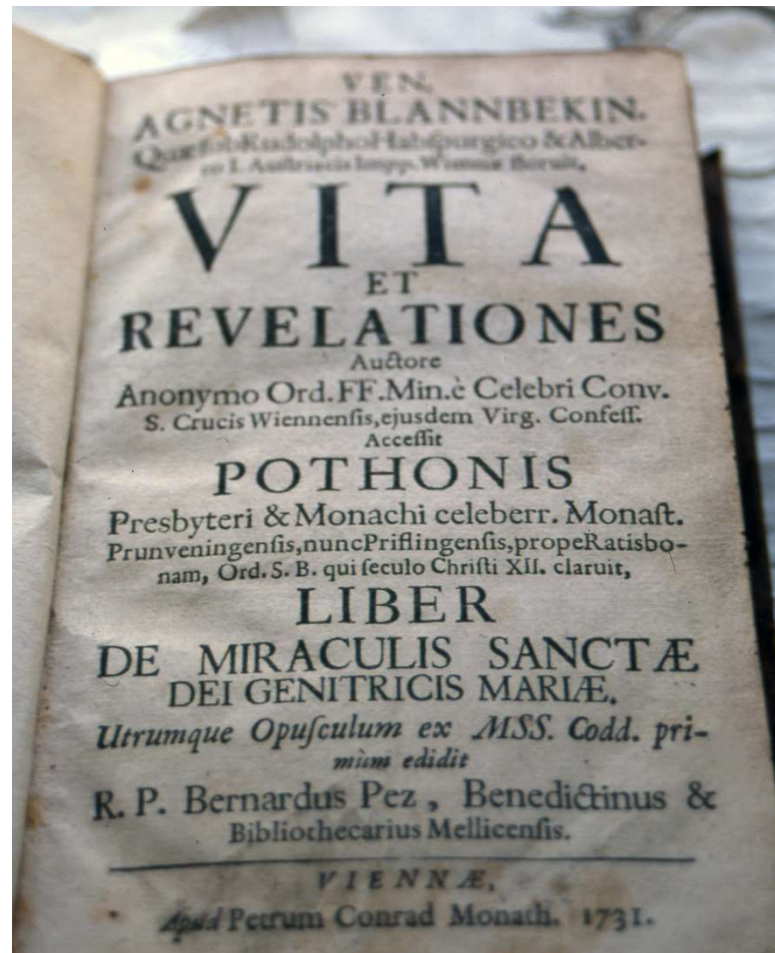
Klause und Konvent

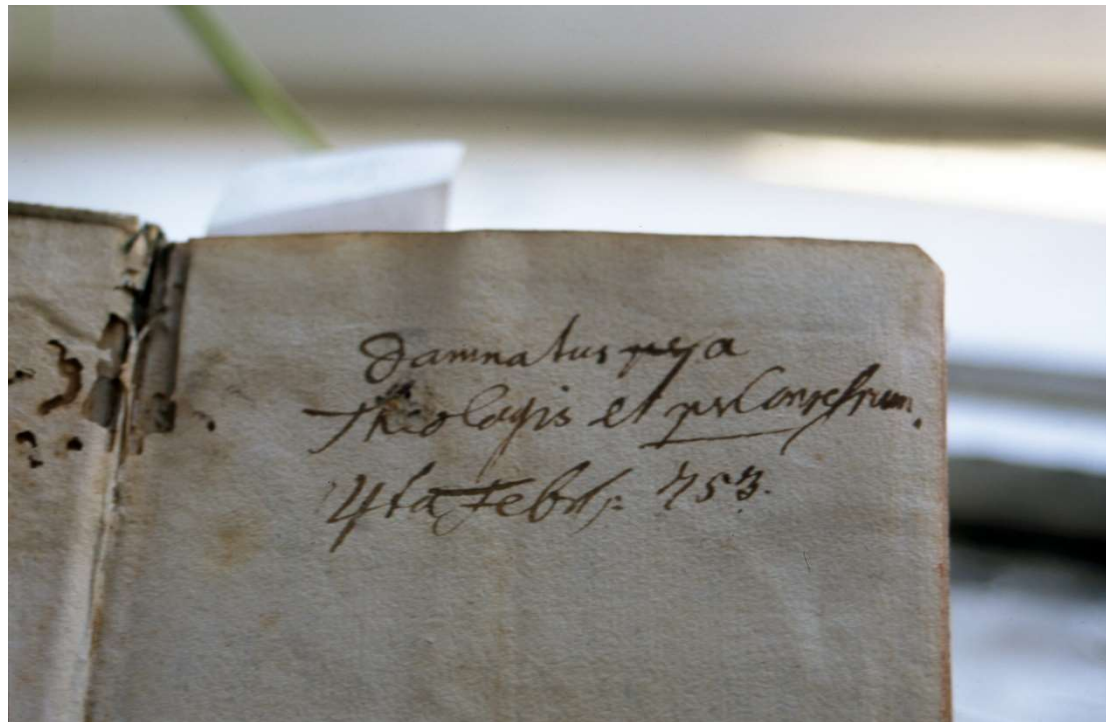
7.6. Österreich und die Beginenmystik

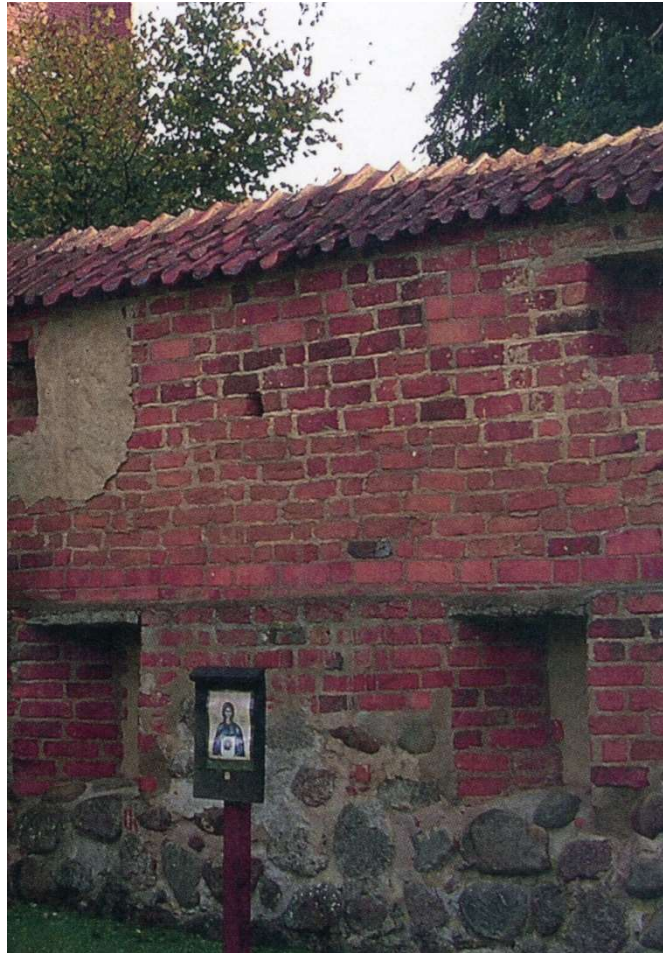
Agnes von Blannbekin

Damnatus a Theologis et per Concessum 4ta Feb 1753

7.7. Das übrige Europa

8. Weil nichts Menschliches ihnen fremd war...

Ausstattung der Wohnung

Präsenzmünzen 1682

Die Kunst der Konversation

Kanonische Visitation 1655

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Anton Pieck

9. Beginnenversprechen und Tod

kleedsel

Einkleidung einer (Kölner?) Begine

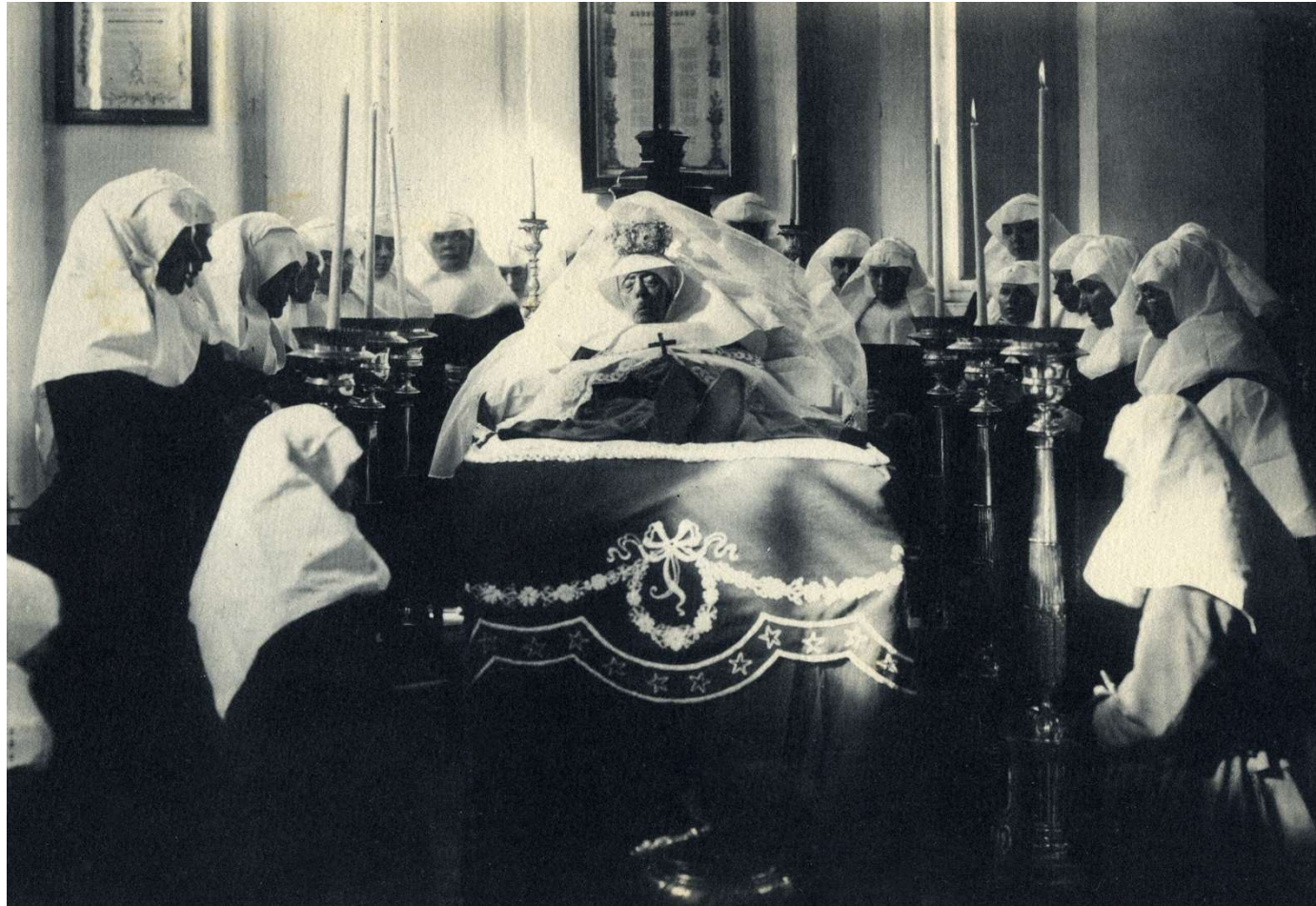
steedsel

Der Tod der Anderen

Der eigene Tod

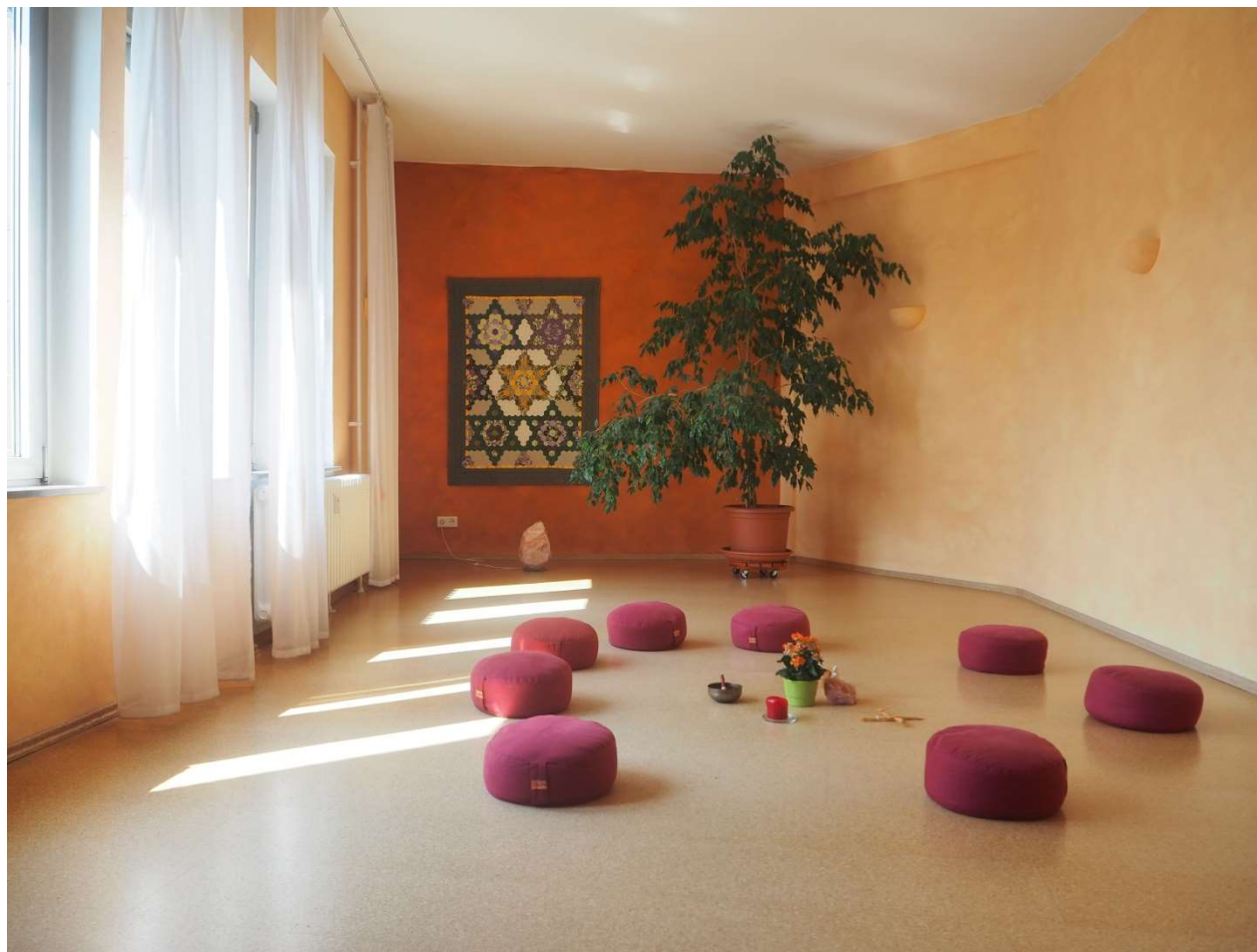
10. Neuanfang...

Leben und arbeiten unter einem Dach

Meditationszimmer

Berlin

Bremen

Beginendachverband

17.10.2020 Copyright Paul
Marchal

1. Internationale Tagung zu Beginen DVdB
e.V., Essen

Nachhaltigkeit

Het Belang van Limburg

Das Buch von Paul Marchal heißt überraschend “Die Beginen im europäischen Vergleich”. Die Studie fand Beachtung im Ausland: Sie wurde auf Deutsch veröffentlicht. Aber der Prophet gilt nichts im eigenen Land. Marchal musste sich in seiner Muttersprache selbst verlegen.

- Der europäische Kontext, ein Mehrwert für die noch existierenden Beginenhöfe
- Kollektive europäische christliche Vergangenheit